

de aanvaarding van Roosevelt's *Lend-Lease-Bill* door het Congres de zekerheid dat Engeland en zijn bondgenoten aanzienlijk meer Amerikaanse steun zouden ontvangen, en vervolgens de verrassende, met grote vreugde begroete omzwaai van Joegoslavië, maar in april liep de *Wehrmacht* Joegoslavië en Griekenland onder de voet en in mei werd Kreta door de Duitse *Luftlandetruppen* veroverd. Daar kwam bij dat het Britse Achtste Leger dat een deel van zijn krachten naar Griekenland overgebracht had, bijna al het in Libye veroverde gebied moest prijsgeven – het Duitse *Afrika-Korps* onder Rommel was de Italianen te hulp gesnel. In mei en juni moest voorts een gevaarlijke pro-Duitse opstand in Irak bedwongen worden. Dan was er de strijd ter zee: het modernste Duitse slagschip, de 'Bismarck', aan de waakzaamheid van de Britse *Home Fleet* ontsnapt, was naar de Atlantische Oceaan doorgebroken, bracht daar de Engelse slagkruiser 'Hood' tot zinken, en Engeland kon pas weer opgelucht ademhalen toen de 'Bismarck' drie dagen later ten westen van Brest in de golven verdwenen was.

De zomer naderde. Waar zou Hitler zijn grote slag slaan? Zou hij toch nog in Engeland landen? Neen – zondagochtend 22 juni '41 overviel hij de Sowjet-Unie.

Diezelfde avond sprak Churchill voor de BBC. Hij verloochende zijn anti-communistische beginselen allerminst, maar, zei hij,

'all this fades away before the spectacle which is now unfolding. The past with its crimes, its follies and its tragedies, flashes away . . . We have but one aim and one single irrevocable purpose. We are resolved to destroy Hitler and every vestige of the Nazirégime. From this nothing will turn us – nothing. We will never parley, we will never negotiate with Hitler or any of his gang. We shall fight him by land, we shall fight him by sea, we shall fight him in the air, until with God's help we have rid the earth of his shadow and liberated its peoples from his yoke. Any man or state who fights on against Nazidom will have our aid . . . It follows, therefore, that we shall give whatever help we can to Russia and to the Russian people. We shall appeal to all our friends and allies in every part of the world to take the same course and pursue it, as we shall, faithfully and steadfastly to the end.

Terecht voorzag Churchill dat Hitler, als hij er in slaagde, de Sowjet-Unie volledig te onderwerpen, nadien zijn strijdkrachten op Engeland en vervolgens op de Verenigde Staten zou concentreren. 'The Russian danger is therefore', zo eindigde hij,

'our danger, and the danger of the United States, just as the cause of any Russian fighting for his hearth and home is the cause of free men and free peoples in every quarter of the globe. Let us learn the lessons already taught by such cruel experience. Let us redouble our exertions, and strike with united strength while life and power remain.'